

Warszawa, 31-10-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.7043.215.2024.TO

Pan

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

uprzejmie informuję, że w sprawie dodatkowego urlopu na usuwanie skutków powodzi zwracają się do mnie z prośbą o pomoc funkcjonariusze Policji poszkodowani w jej wyniku. Przełożeni nie wyrażają im zgody na dodatkowy urlop z uwagi na fakt, że obowiązujące przepisy adresowane są wyłącznie do pracowników, a nie do osób pozostających w stosunku służbowym. Problem wydaje się szczególnie dolegliwy dla funkcjonariuszy i żołnierzy bezpośrednio zaangażowanych w usuwanie skutków powodzi, którzy sami zostali poszkodowani. Ich domy rodzinne nie nadają się do zamieszkania, zaś oni pomagając innym, sami nie są w stanie sobie pomóc.

Zgodnie z art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 654 ze zm dalej: ustawa powodziowa.) pracownikowi będącemu poszkodowanym przysługuje, w okresie wskazanym w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2, zwolnienie od pracy, w wymiarze do 20 dni, w celu usuwania skutków powodzi w odniesieniu bezpośrednio do swojego mienia lub mienia osoby spokrewnionej lub niespokrewnionej pozostającej z nim w faktycznym związku, wspólnie zamieszkującej i

gospodarującej. W okresie tego zwolnienia od pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, obliczonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego.

Norma prawna wynikająca z tego przepisu adresowana jest wyłącznie do osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, co oznacza, że nie znajduje ona zastosowania do funkcjonariuszy i żołnierzy pozostających w stosunku służbowym. Między stosunkami prawnymi powstałymi na skutek mianowania (funkcjonariusze)/powołania(żołnierze) na podstawie każdego z tych aktów prawnych istnieją zasadnicze różnice. W stosunku służbowym policjanta/żołnierza występuje znaczne nasilenie elementów władczych, których brak w stosunku pracy. Zarówno policjanci jak i żołnierze podlegają zarządzeniom i rozkazom służbowym przełożonych/dowódców, mogącym kształtować i zmieniać bez ich zgody treść istotnych elementów stosunku służbowego (np. stanowisko, uposażenie, miejsce i czas pracy, zakres podporządkowania, dyspozycyjności). Te elementy w stosunku pracy mogą być modyfikowane tylko z uwzględnieniem woli stron, a więc zasady równości podmiotów (pracownika i pracodawcy). Dlatego też stosunki służbowe mają charakter administracyjnoprawny.

Specyfika stosunku służbowego (szczególnie dyspozycyjność) w pełni koresponduje z zaangażowaniem funkcjonariuszy i żołnierzy w usuwanie skutków powodzi. Jeżeli jednak Państwo wymaga od nich szczególnego zaangażowania w trakcie klęski żywiołowej, to powinno w pierwszej kolejności, zabezpieczyć ich domy rodzinne albo, chociaż umożliwić poszkodowanym funkcjonariuszom/żołnierzom samodzielne zabezpieczenie swoich domostw. W takim wypadku rozszerzenie zakresu normowania art. 7a ust. 1 ustawy powodziowej o stosunki służbowe wydaje się odpowiednim rozwiązaniem.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozwiązanie przedstawionego problemu.

Będę zobowiązanie za poinformowanie mnie o podjętych decyzjach.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/